

A INSTÀNCIA DEL PLENARI DEL CONSELL MUNICIPAL D' IMMIGRACIÓ

El dret a vot és un dels aspectes cabdals de la ciutadania ja que, en certa manera, defineix qui forma part de la comunitat i qui pot elegir els seus representants. Des del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona s'ha treballat a fons la problemàtica del dret a vot dels estrangers per donar passes cap el reconeixement de la plena ciutadania.

Considerem que la reivindicació de plena ciutadania, i per tant, del dret a sufragi actiu i passiu, dels residents comunitaris i extracomunitaris a tots els comicis electorals a Espanya és:

- **Una exigència democràtica.** La manca d'un sufragi universal real, que inclogui a tots els membres de la comunitat sòcio-política, conforma una greu dèficit democràtica. El nostre sistema normatiu no garanteix als residents estrangers els seus drets de participació política.
- **Una exigència de justícia social.** Com a reconeixement al fet d'estar subjecte a les mateixes normes de convivència i deures legals, tributaris, etc. que els seus conciutadans que gaudeixen de plena ciutadania.
- **El seu no reconeixement és un factor generador d'exclusió i fractura social.** La desigualtat i exclusió sòcio-jurídica de determinats grups mantinguda en el temps posa en risc la convivència.
- **Una aposta per la integració i la cohesió social.** Acollir a totes les persones que formen part de la comunitat, superant els límits del concepte clàssic de ciutadania vinculat a la nacionalitat, facilita el procés d'integració de la nova ciutadania a la societat d'acollida.
- **Un reconeixement de la realitat social.** Assumir que vivim en una societat plurinacional, diversa culturalment, i que volem seguir treballant cap a una ciutat intercultural.

Valorem com clarament insuficient el marc normatiu espanyol vigent en matèria de participació política de les persones estrangeres, que no poden votar ni ser votats en les eleccions generals i les autonòmiques. L'article 13.2 de la Constitució espanyola permet el sufragi actiu i passiu de persones estrangeres en les eleccions municipals sempre i quan existeixi un tractat internacional sota el criteri de reciprocitat (que se li reconeixin els mateixos drets als espanyols en el país del que es tracti). També obre la possibilitat de la via legal, però sempre respectant el criteri de reciprocitat, encara que fins ara només s'ha utilitzat la via convencional. Considerem que aquest model no és adequat per les següents raons:

- **Tan sols es preveu la possibilitat de participació a les eleccions municipals dels comunitaris.** Els residents comunitaris també poden participar a les eleccions europees, però tant ells com els extracomunitaris tenen vetat l'accés als comicis autonòmics i estatals. No obstant, països com Gran Bretanya, Irlanda, Xile, Equador o Nova Zelanda ja faciliten la participació d'estrangers en eleccions regionals o estatals.
- **L'aposta exclusiva per subscriure un tractat internacional pot fer passar per davant els interessos de la política exterior espanyola** a l'hora de reforçar les relacions polítiques, econòmiques i estratègiques amb determinats països sobre el reconeixement dels drets fonamentals dels residents estrangers, independentment de la nacionalitat que ostentin. A més, Espanya hauria de subscriure tractats amb tots i cada un dels països dels residents extracomunitaris si es volgués reconèixer a tots ells aquests drets, el que és d'una dificultat

extrema tenint en compte que a Espanya resideixen persones de més de 90 països que no pertanyen a la UE.

- **L'exigència de reciprocitat impossibilitaria subscriure tractats amb aquells països que no recolzin els drets als espanyols;** bé perquè no tenen règims democràtics que no compleixen els estàndards internacionals mínims (com pot ser el cas de Xina, Marroc, Guinea Equatorial, Mauritània) o complint-los no reconeguin aquests drets als estrangers.
- **Finalment assenyalar que el fet que la inscripció al cens sigui a instància de part dificulta la participació** i, a més, és contrari a la lògica del nostre sistema electoral. El dret a vot hauria d'estar garantit per la mera situació de residència durant 5 anys i, en qualsevol cas, si hi ha un tractat que es faci sense necessitat d'inscripció prèvia. Val a dir que la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat insta al dret de vot a partir de dos anys de residència.

Davant la propera convocatòria electoral del 26 de juny, es torna a evidenciar un marc normatiu discriminatori que exclou una part molt important de persones que en formen part de la societat de les decisions que afecten a la seva vida quotidiana. En el cas de la ciutat de Barcelona, resideixen un total de 262.233 persones estrangeres, un 16,3% del total de la població, la majoria de la qual (totes les majors d'edat) quedaran excloses del dret a sufragi.

A aquest marc normatiu discriminatori pel que fa a l'accés al dret a vot, es suma l'ús partidista de la immigració per part d'algunes forces polítiques. En cada procés electoral, veiem com s'utilitza les persones immigrades com a arma demagògica en el context electoral, tractant de dividir i confrontar la ciutadania mitjançant un discurs xenòfob. Malauradament, els que més pateixen en aquest joc brut són les persones més vulnerables, que són estigmatitzades i criminalitzades només per la seva pertinença a un col·lectiu determinat. Aquesta instrumentalització de la immigració també afecta al conjunt de la societat, ja que posa en perill la democràcia i la cohesió social. En el context de crisi econòmica que vivim, és necessari més que mai vetllar per la convivència, la cohesió i la participació política de totes les persones en igualtat de condicions.

En aquests moments en què des de diferents àmbits socials es planteja la necessitat de repensar quin model d'estat i de país volem és imprescindible posar al centre del debat el concepte de plena ciutadania. No es pot concebre una societat que es pugui considerar plenament democràtica sense la plena igualtat de tots els seus membres.

L'Ajuntament, en la seva condició d'institució més propera a la ciutadania, ha de posicionar-se davant de les situacions de discriminació que dificulten la plena ciutadania dels veïns i veïnes de la ciutat. Per aquest motiu, amb els antecedents descrits, es presenta aquesta Declaració Institucional i es sol·licita l'aprovació dels següents acords per part del Ple Municipal:

ACORDS:

1. MANIFESTAR el rebuig a l'actual marc normatiu espanyol de participació política de les persones estrangeres, que suposarà l'exclusió de desenes de milers de veïns i veïnes a les futures eleccions generals del 26 de juny.
2. INSTAR a les Corts i al Govern de l'Estat a què modiquen l'art. 13.2 de la Constitució Espanyola per permetre el sufragi actiu i passiu de totes les persones estrangeres a tots els comicis electorals i per suprimir l'exigència de reciprocitat en el reconeixement dels drets de sufragi de les persones residents estrangeres.
3. INSTAR a les Corts i al Govern de l'Estat a què sense necessitat de reforma constitucional, supprimeixi els tràmits burocràtics addicionals per exercir el dret a vot en les eleccions municipals pels residents estrangers (complerts la resta de requisits previs, la inscripció en el cens es faci de forma automàtica), ampliar el reconeixement al sufragi passiu (ser candidat) i optar per la via legal i no la dels tractats internacionals per donar accés al dret a sufragi a les persones estrangeres residents.
4. INSTAR també al Govern de l'Estat a impulsar en el marc de la Unió Europea una reforma del Tractat de Lisboa mitjançant la qual es permeti incloure dins el concepte de ciutadania europea als residents extracomunitaris que viuen a Estats membres de la UE, la que els atorgaria, entre altres, el dret a la participació en les eleccions al Parlament de la UE.
5. INSTAR als partits polítics a la no instrumentalització de la immigració als seus programes, estratègies i discursos en benefici d'interessos partidistes que afecten negativament la convivència i la cohesió social, i a promoure la incorporació de persones d'origen estranger en les seves llistes electorals per tal de reflectir la realitat actual de la nostra societat diversa.
6. DONAR SUPORT el Consell Municipal de la Immigració de Barcelona, i a les seves entitats, en la seva actuació destinada a millorar el conjunt de propostes municipals per la plena ciutadania de les persones estrangeres, entenent per això la seva capacitat de participar en el desenvolupament econòmic, social, polític i cultural de la ciutat.
7. INSTAR a les autoritats competents a millorar la difusió i informació sobre la participació política de totes les persones residents.